

[Undervisningsministeren.]

dels af de voksnes muligheder for at tilegne sig den viden, som de på grund af den hastige samfundsudvikling måtte have behov for, og for at indhente et uddannelsesmæssigt efterslæb.

Der viste sig imidlertid hyppigt at opstå ønske i folketinget om ændringer i loven til skade for en rolig udvikling på området. Det seneste eksempel herpå var venstres forslag om besparelser i foråret 1975. Det lykkedes som bekendt at opnå et forlig herom, men den uro, som dette forslag forårsagede, gjorde det vanskeligt for de mange initiativtagere at skaffe sig et overblik over, hvilke tilbud det var muligt at fremkomme med. Det er derfor beklageligt, at venstre på ny skaber usikkerhed om, på hvilket grundlag der i fremtiden vil kunne planlægges og tilrettelægges fritidsundervisning rundt om i landet.

Der er ikke behov for ændringer i den gældende lov, bortset fra at der bør findes en løsning på problemerne omkring den prøveforberedende undervisning for voksne. På dette særlige område vil der, som bebudet i statsministerens åbningstale, fremkomme et regeringsforslag efter jul. Forslaget er for øjeblikket til høring, men jeg kan allerede nu oplyse, at det ikke kan forventes at blive ganske sammenfaldende med den løsning, der er indeholdt i lovforslagets kapitel IV.

Jeg vil ikke dermed udelukke, at der på længere sigt kan være behov for en revision af hele fritidsloven, men dette bør af de nævnte grunde ikke ske på nuværende tidspunkt.

Jeg skal herefter fremkomme med nogle bemærkninger til lovforslagets indhold.

Kapitel I om ungdomsskolen er i det væsentlige en videreførelse af den nuværende ordning. Jeg må dog tage afstand fra det nye forslag om, at en elev ikke samtidig kan deltage i en prøveforberedende undervisning i samme fag i ungdomsskolen og i andre skoleformer, idet det ikke er rimeligt at bryde med det nugældende princip om, at de unge har ret til at deltage i den undervisning i deres fritid, som de selv ønsker. Jeg mener heller ikke, det er rimeligt at ophæve statens tilskud til fritidsvirksomhed for børn og unge og dermed fjerne den tilskyndelse til at fremme aktiviteter inden for området, der er en følge af statsrefusionen. Jeg er imidlertid klar over, at der i mange kommuner ydes væsentlige tilskud ud over, hvad man er forpligtet til efter loven, og det vil derfor muligvis være hensigtsmæssigt, at man i un-

dervisningsudvalget ser nærmere på, om man kan skabe en bedre overensstemmelse imellem det faktiske behov og bestemmelserne i den nuværende lov.

Mine væsentligste betænkeligheder ved lovforslaget knytter sig imidlertid til kapitel III om almen fritidsundervisning for voksne. Efter den gældende lov hviler denne undervisning på 3 hovedprincipper. For det første: der er frit initiativ, dvs. at enhver har adgang til at etablere undervisning. For det andet: der er ikke begrænsninger i emnekredsen, og for det tredje: udgifterne er lovbundne i den forstand, at undervisningen med fradrag af deltagerbetalingen finansieres af stat og kommune, når lovens betingelser er opfyldt.

Ifølge lovforslaget får kommunerne ret til at fastsætte et maksimum for udgifterne, og det vil kunne få indflydelse på, hvem der i praksis får mulighed for at etablere undervisning. Dette ville især betyde, at nye initiativtagere kan få vanskeligt ved at gøre sig gældende. Det vil også betyde, at nye og utraditionelle emner kan få vanskelighed ved at opnå tilskud.

Forslaget indebærer med andre ord en risiko for, at kommunerne muligvis utilsigtet foretager, hvad der nærmer sig en censurering af de tilbud, der fremsættes.

Man må også frygte, at der vil blive stor ulighed kommunerne imellem med hensyn til de tilbud, der fremsættes om almen fritidsundervisning.

Hvad endelig angår det hensyn til kommunernes budgetlægning, der omtales i bemærkningerne, er det oplyst over for mig, at afvigelserne imellem de budgetterede og de faktiske udgifter i almindelighed ikke er større end inden for andre kommunale udgiftsområder.

Ifølge nugældende ordning er det en forpligtelse for kommunerne at tilbyde særlig undervisning for handicappede medborgere. På dette område er forslaget en stærk svækkelse, og det kan indebære en fare for, at det på ny skal gå ud over den svageste stillede del af befolkningen.

Jeg skal til slut sige om kapitel V, at spørgsmålet om oprettelse af ændrede styrelsesorganer for folkeuniversitetsvirksomheden må ses i sammenhæng med de igangværende overvejelser om indretningen af enkeltfagsundervisning på universiteterne, og at disse problemer derfor bør drøftes nærmere i undervisningsudvalget.